

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันโครงการก่อสร้างต่างๆ ในหน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครรวมถึงต่างจังหวัดนั้น มีโครงการจ้างเหมาก่อสร้างเกิดขึ้นมาอย่างมากมายโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ ศูนย์อาหาร และศูนย์กีฬา เป็นต้น เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของนักศึกษาและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยฯ นั้นๆ และการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ต้องก้าวทันตามวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งแต่เดิมชื่อ "วิทยาลัยเทคนิคธนบุรี" ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2514 ได้รวมกับวิทยาลัยเทคนิคโทรคมนาคมธนบุรี และวิทยาลัยเทคนิคพระนคร จัดตั้งเป็น "สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า" นามภาษาอังกฤษว่า "King Mongkut's Institute of Technology" สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญา ให้การศึกษาทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

ปี พ.ศ. 2517 ได้ยกฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2529 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นนิติบุคคลมีฐานะเป็นกรมในทบวงมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (King Mongkut's University of Technology Thonburi) ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541 ได้กำหนดให้มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาลและเป็นนิติบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีวิวัฒนาการมากกว่า 50 ปี ปัจจุบันจัดการเรียนการสอนอยู่ในพื้นที่ 4 แห่ง

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (บางมด) ตั้งอยู่เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการบริหาร และจัดการเรียนการสอน
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (บางขุนเทียน) ตั้งอยู่เขตบางขุนเทียน มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ เน้นการทำวิจัยและพัฒนาให้เป็นเลิศ

3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ราชบุรี) มีพื้นที่ 1,117 ไร่ เน้นการดำเนินงานโครงการมหาวิทยาลัยกับชุมชนในพื้นที่

4. ศูนย์ชุมชนน่าอยู่กรุงเทพ – Bangkok CODE เป็นศูนย์ในเมืองของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บริการทางการศึกษาและฝึกอบรม

โดยมหาวิทยาลัยฯ มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนสร้างความเป็นเลิศด้านวิชาการและงานวิจัย จึงทำให้มีการปรับปรุงอาคารเรียน เพิ่มศูนย์การเรียนรู้ รวมถึงปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้น อาทิ อาคารวิศวะพัฒนฯ ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาหุ่นยนต์ภาคสนาม (Fibo) อาคารที่จอดรถ 14 ชั้น ปรับปรุงอาคารเรียนและห้องเรียนรวมถึงอาคารปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในมหาวิทยาลัยฯ เป็นต้น ในการลงทุนก่อสร้างงานดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนกว่าจะทำการก่อสร้างแล้วเสร็จสามารถใช้งานได้ จะต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคด้านต่างๆ มากมาย ดังนั้นการก่อสร้าง จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ วางแผนด้านเวลา (Time) ด้านค่าใช้จ่าย (Cost) และคุณภาพของงานก่อสร้าง (Quality) ให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุด และหากเกิดความล่าช้าของงานก่อสร้างอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงาน ค่าใช้จ่ายภายในโครงการ รวมถึงความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากผู้ว่าจ้าง เป็นต้น

ในการก่อสร้างอาคารต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดความล่าช้า หากเกิดความล่าช้า ระยะเวลาที่ใช้ในการก่อสร้างจึงเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยเหล่านี้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการใช้งานของนักศึกษาและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยฯ ดังนั้นเราจะทำอย่างไรที่จะทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้า จึงมีการศึกษาทำความเข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริง เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์และหาแนวทางการป้องกันตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ รวมถึงทำให้เราสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาความล่าช้าเหล่านี้ได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยและระบุปัญหาที่สำคัญ ของงานก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อความล่าช้าภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 2) เพื่อนำเสนอวิธีการหาคำลำดับความสำคัญในแต่ละปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความล่าช้าของงานก่อสร้าง ด้วยวิธีกระบวนการวิเคราะห์เชิงลำดับชั้น (Analytic Hierarchy Process : AHP)
- 3) เพื่อพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความล่าช้าภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนั้นจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเฉพาะในส่วน of โครงการก่อสร้างอาคาร (Building Construction) อาทิ อาคารเรียนรวม เป็นต้น รวมถึงโครงการปรับปรุงอาคารหรือห้องเรียน (Renovation Projects) ภายในมหาวิทยาลัยฯ ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557
- 2) การศึกษามุ่งเน้นบุคลากรของโครงการที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจคือ กลุ่มหน่วยงานที่เป็นผู้ว่าจ้าง ได้แก่ วิศวกรควบคุมงานของมหาวิทยาลัย, เจ้าหน้าที่พัสดุหน่วยงาน, เจ้าหน้าที่หน่วยงาน
- 3) การศึกษามุ่งเน้นปัจจัยที่ทำให้เกิดความล่าช้าในช่วงขั้นตอนระหว่างการก่อสร้าง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ประโยชน์และสิ่งที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้

- 1) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้าซึ่งมีผลกระทบต่อการก่อสร้างภายในมหาวิทยาลัยฯ
- 2) ทำให้ทราบถึงความสำคัญในแต่ละปัจจัย ซึ่งเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงผลกระทบของความล่าช้าในงานก่อสร้างที่เกิดขึ้นมากที่สุด
- 3) เพื่อเป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเป็นสาเหตุของความล่าช้าในงานก่อสร้างภายในมหาวิทยาลัยฯ
- 4) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพในการก่อสร้างที่เป็นหน่วยงานราชการสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รูปที่ 1.2 แผนผังภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (Campus Map) (วิทยาเขตบางมด)